

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.
Če si pride naročnik sam v upravnishvo po list: Me-
sečno K 5.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Naši železničarji.

Pionirji civilizacije in kulture so železničarji. Ko je Stephenson izumil prvo lokomotivo, tedaj se je izvršil svetovni preokret. Iz malih krajevnih začetkov se je razvil svetovni promet. V najbolj neciviliziranih krajih in deželah so pričeli graditi železne ceste, ki so vodile po neobdelanih puščavah, skozi gozdove. Toda kmalu so sledili podjetniki, trgovci. Nastala so mesta, industrijska središča. Nekultivirani kraji so bili dostopni svetovni trgovini, svetovni civilizaciji.

Poglejmo naše kraje, kako so oživele, odkar je pričela sopihati po njih lokomotiva. Tudi naše dežele so se na mah odprle svetovnemu prometu. Naš človek je prišel v dotiko s celim svetom. In gotovo je, da so ravno železnice pripomogle, da je naš slovenski narod najbolj razvit narod na jugu v vsakem oziru, v kulturnem in gospodarskem. Naš narod bi napredoval, da ni prišla svetovna vojna, ki je s svojim pruskim barbarizmom uničila delo stoletij.

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje.)

Prestrašena, kakor še nikdar prej v svojem življenju, sem skušala pokonci nositi glavo. Kaj naj bi neki hotel detektiv od mene? Vsaj vendar nisem bila soudeležena pri zločinu. Niti najmanj si nisem mogla misliti, da bi bila v kakšni zvezi z njim. Zakaj me pa potem policija opazuje? Povsod sem iskala z očmi gospoda Duranda. Zapustil me je, ko je prišel moj stric, toda bil je, kakor se mi je zdelo, v moji bližini. Toda v tem hipu ga nisem nikjer videla. Ali me je prestrašilo to spoznanje? Nemogoče; in vendar —

K sreči sem ravnokar slišala, da je policija določila, da smejo vsi gostje razen onih, ki jih je policija prosila, naj ostanejo v svrhu zaslišanja, iti domov, če hočejo.

Zdaj je prišel čas, da se odločim. In v očitno jezo svojega strica sem mu povedala, da ne pojdem prej iz hiše, dokler ne bom imela nobenega povoda več ostati.

Ko sem mu to izjavila, ni ničesar rekel. Toda ko je ponehal ropotanje odhajajočih voz in ko so se predsobana in saloni vedno bolj praznili, je zamrmral dobrohotno:

Toda govoriti hočemo o naših železničarjih.

Ko je naše vojaštvo v svesti si, da se bojuje edinole za nemško nadvlado, za svojo lastno smrt v okvirju bivše monarhije, pometalo orožje, ter se hotelo vrniti domov, da reši domovino, da ustvari lastno državo, tedaj so naši železničarji takoj spoznali situacijo. Napeli so nadčloveške sile, delali za tri in štiri, delali noč in dan — in rešili so našo domovino pred nediscipliniranimi nemškimi in madžarskimi vojaki, ki so se vračali skozi naše ozemlje. Niso dobili zaslužnih križcev, pač pa jim je domovina naložila novih nalog.

Čeprav je zavladal svetovni mir, vendar nenasitni nemški narod, strit in premagan, ni hotel izpustiti iz svojih krempljev naših lepih slovenskih dežel, ker je dobro vedel, da je gospodarski razvoj Nemške Avstrije brez tega ozemlja nemogoč. Hudi boji, krvavi boji so se pričeli za našo slovensko Koroško. Po celem Nemški Avstriji so zbirali razne človeški družbi nevarne elemente, da jih pošljejo na Koroško nad našega slovenskega kmeta, ki ga naj oropajo, ki mu naj opustošijo vse,

„Ti imaš več poguma, Rita, nega sem pričakoval. Ali smatraš za pametno, še nadalje tukaj ostati? Ali si ne bodo ljudje domišljevali, da te je k temu pozvala policija? Le poglej, kako stoje tam po hodnikih sluge ter gledajo proti nama. Pojdi in prinesi svoje stvari! Gospod Durand se bo gotovo še pri nas oglasil, kakor hitro ga bodo izpustili. Rad ti dovolim, da ostaneš še pokonci in da ga počakaš, če hočeš. Samo glej, da greva iz te hiše — predno si drzne oni nesramni mali mož zopet pogledati v ta salon“, je pristavil zvito.

Toda nisem hotela odnehati, čeprav me je njegov zadnji stavek nekoliko prestrašil. In ker sem bila majhna trmoglavka, vsaj napram stricu, sem zmagala.

Hipoma se je pa moj strah povečal. Majhna skupina gospodov, med katerimi sem zagledala gospoda Duranda, je prišla v predsobano. Vodila jo je neka majhna, toda samozavestna oseba, ki jo je moj stric takoj spoznal za detektiva, ki se je dvakrat prikazal med vratmi, v bližini katerih sem jaz stala. Ko naju je ta mož zagledal ter opazil, da sem še vedno na svojem mestu, se je njegov obraz nekako razjasnil. Izpregovoril je z nekim drugim tujcem, ki je bil skoro gotovo njegov predstojnik, par besed, zapustil svojega sprem-

kar je ustvarila njegova pridna roka... Pridrvele so te divje tolpe. Naše čete, ki so se junaško branile, so se morale umakniti nemški premoči in pa izdajstvom od strani nemškega in renegatskega prebivalstva.

In kdo je bil oni, ki je do zadnjega hipa stal na svojem mestu? Naš slovenski železničar. Letele so kroglice iz strojnic, žvižgale granate, toda naš železničar ni trenil z očesom, marveč mirno opravljal svojo odgovorno in nevarno službo. Od vseh strani so hiteli prestrašeni begunci, prinašali zadnje ostanke svojega premoženja — vse to je rešil naš slovenski železničar, rešil cele vlake narodnega premoženja. Toda še je stal na svojem mestu, čeprav mu je stal sovražnik takorekoč za hrbtom. Še le, ko je dobil službeno povelje, tedaj se je umaknil, toda nerad, ker je moral zapustiti slovensko zemljo.

Pa prišli so naši junaki. Zajurišali so in nemške roparske tolpe so pokazale hrbet, da ne dobe zasluzenega plačila za njihova grozodejstva. In kdo je bil zopet prvi, ki je prišel na opustošena mesta svojega prejšnjega delovanja? Naš slovenski želez-

ljevalca ter se približeval nama. V precej spoštljivem tonu je pričel, potem ko je mojega strica, čegar slabo voljo je skoro gotovo opazil, z očmi prosil za oprostitev.

„Vi ste gospodična Van Arsdale, če se ne motim?“

Samo prikimala sem, ker sem bila preveč razžaljena, da bi mogla odgovoriti.

„Žal mi je, milostiva gospodična, da vam moram povedati, če nameravate iti domov, da je prišel nadzornik Dalzell, ki prosi, da bi z vami izpregovoril par besed. Ali bi se ne potrudili v eno izmed sob? Ne v knjižnico, marveč raje v kakšno drugo sobo, če smem prositi. Prišel bo tja, kakor hitro mu bo mogoče.“

Skušala sem sprejeti njegovo povabilo mirno, kakor ga bi ne smatrala za kaj posebnega in vznemirjajočega. Toda to se mi ni posrečilo, ko sem s tresočim pogledom pogledala na ono skupino, od katere je ravnokar prišel. V tej skupini sem opazila več gospodov, ki sem jih zgodaj zvečer videla v družbi gospe Fairbrotherjeve, in par prijateljev, od katerih sta imela dva častniške uniforme. Pri prvih je bil gospod Durand. Izraz njegovega obličja mi ni mogel vzbujati poguma.

(Dalje prihodnjič.)

ničar? Ni vprašal, je-li bo dobil mesto, kamor bo položil svojo zmučeno glavo, je-li bo dobil jesti in piti — šel je, da stori svojo službeno dolžnost. In komaj se je umaknil sovražnik, že so naši železničarji delali in delali. Par ur in vspostavljen je bil zopet promet. Begunci so se pričeli v celih vlakih vračati nazaj v svojo domovino, da rešijo vsaj nekaj, česar ni popolnoma uničil nemški barbar. Zato pa kliče domovina: Hvala ti, slovenski železničar!

Zahvala generala Jankovića borcem na Koroškem.

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 11. t. m. Poveljnik IV. armije gospod general Božidar Janković se je poslovil od vojaških oddelkov na koroški fronti s sledečim poveljem: Junaki! V mojem povelju Dj. O. Br. 2242 z dne 27. maja 1919 poklical sem vas na oboroženo akcijo proti našim večnim sovražnikom Avstro-Nemcem, ki so brez vsakega povoda z naše strani vpadli v koroški del naše domovine. Zopovedal sem, da zmagoslavno, kakor vedno do sedaj, izženete sovražnika iz teh naših krajev in osvobodite naš narod barbarskega, sovražnikovega nasilja. Odzvali ste se, junaki na moj poziv in povelje z največjo vnemo in požrtvovanjem in to v tej meri, v kolikor sem vam zaupal. Izgnali ste sovražnika ne samo iz onih naših krajev, ki jih je zasedel, ampak uničili ste ga, popolnoma razbili in pognali v beg in osvobodili in zasedli širne nove pokrajine na levem bregu Drave z važnimi stratežičnimi in taktičnimi točkami, ter na tak način še bolj zavarovali našo koroško posest. Zaplenili ste mnogo raznovrstnega vojnega materiala in prisilili sovražnika, da prosi, da zaustavimo našo oboroženo akcijo in da sklenemo premirje, katero se je med tem že sklenilo. Srečen sem junaki, da vas ob priliki teh bojov pohvalim za vašo veliko hrabrost, požrtvovanje, vztrajnost in trdno voljo, da se sovražnika premaga. V prvi vrsti velja moja zahvala onim našim junakom in dragocenim žrtvam, ki so dali svoje življenje ali pa bili ranjeni za svoj narod in domovino in nato ostalim borilcem. Večna slava in trajen spomin medsebojnega priznanja in še enkrat hvala v imenu domovine.

Političen pregled.

Prihod finančnega ministra v Ljubljano. Zagreb, 12. junija. Finančni minister dr. Momčilo Ninčić pride v Ljubljano v spremstvu šestih referentov, da prouči finančne in denarne razmere slovenskega denarnega trga in da se posvetuje z zastopniki velikih slovenskih denarnih zavodov o ureditvi valute.

Shodi demokratske stranke na Hrvaškem. Korenica, 11. junija. V torek dne 10. t. m. se je vršila tukaj velika skupščina demokratske stranke, na kateri so govorili Milan Pribičević in dr. Srdjan Budisavljević. Ves mnogobrojni narod je navdušeno izjavil, da pristopa organizaciji stranke in odobral dosedanje delo vodstva. Poseben pozdrav se je poslal zastopniku korenškega okraja, ministru Svetožarju Pribičeviću. Iz Korenice so odšli odposlanci demokratske stranke v Otočac, kjer se je v sredo predpoldne vršila skupščina. Nova Gradiška, 11. junija. V nedeljo se je vršila v Novi Gradiški velika narodna skupščina, na kateri se je narod tega okraja soglasno izjavil

za demokratsko stranko in izrazil zaupnico demokratski zajednici. Od poslancev so bili prisotni iz Beograda Popović, Timotijević, Miloje Jovanović, Gligorije Anastasijević, Ante Todorović ter iz Zagreba Budisavljević, dr. Angjelinović in polkovnik Milan Pribičević. G. Popović je pozdravil skupščinarje v izbranih besedah in govoril o jedinstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev. Naposled je govoril Ante Todorović, ki je primerjal suženjstvo Macedoncev s suženjstvom Jugoslovancev v bivši avstro-ogrski monarhiji. Dr. Angjelinović je govoril o demokratskem značaju naše države ter o dolžnostih in pravicah državljanov proti njej. Plaško, 11. junija. V Plašku je imela demokratska stranka skupščino, na kateri je narod soglasno zahteval, da položi dr. Medaković, zastopnik tega okraja mandat. Skupščina mu je izrekla nezaupnico.

Boji na Slovaškem. Praga, 12. junija. (ČTU.) Nad vso Slovaško je proglašen preki sod. Ker so Madžari kljub ententnemu povelju ponovili na vsej fronti svoje napade, so naše čete obnovile ofenzivo. Skupina Mittelhauser je dosegla lepe uspehe in predrla do reke Gran. Skupina Hennoque je vzdržala močne napade zahodno Prešova (Eperjes) in med Tisovcem (Tiszolcz) in Rožnovom.

Praga, 12. junija (Pos. por.) Na poziv entente se je Bela Kun imenom madžar. sovjetske vlade izjavil za sporazum s čehoslovaško republiko. Kljub temu so madžarske čete obnovile svoje težke napade na vsej okoli 800 km dolgi fronti na Slovaškem. Sedaj se je izvršil znaten preobrat v korist Čehoslovakov. Madžari imajo na razpolago ogromen rabljiv vojni material nekdanje Mackensenove armade. Nacelstvo generalnega štaba na Slovaškem operirajoče čehoslovaške armade je prevzel general Pellé, učenec Joffrejev. S čehoslovaškimi legijami se je udeležil onih težkih bojov na Chemin des Dames.

Praga, 11. junija. (ČTU.) V današnji seji narodne skupščine sta Tomašek in Švehla kot zastopnika vojnega ministra Klofača imela daljše govore o predzgodovini vojne, položaja v Slovaški in organizaciji vojske. (LDU.)

Ugroženo stališče Orlanda. Milan, 10. junija. Stanje jadranskega vprašanja je neizpremenjeno. Glavno vprašanje italijanske politike tvori sedaj volilna reforma. Stališče ministrskega predsednika Orlanda, ki je vsled zunanje politike že težko ugroženo, je vsled volilne reforme nevarno omajano.

Generalna stavka v Italiji. Trst, 12. junija. Po vestih iz Milana je vodja neodvisnih socialistov Labriola zasnoval obširno delavsko gibanje. Labriola je tekom vojne simpatiziral z Jugoslovani. Leta 1917 meseca maja se je kot delegat italijanskih socialistov udeležil v Petrogradu važnih posvetovanj z jugoslovanskimi emigranti. Tem konferencam je prisostvoval tudi sedanjí predsednik čehoslovaške republike Masaryk. Po vseh važnejših industrijskih centrih severne Italije je opažati nagnenje delavskih slojev k generalni stavki. V Neapolju so kovinarji že proglasili splošno stavko. Došlo je do izgrediv.

Dnevne novice.

Nepoštena hujskarija. Zadnji »Slovenski Gospodar« je začel zopet pisati v tonu, kakršni je vladal v dobi, ko je vladal dr. Šusterski žalostnega spomina. Naš list je prinesel izpod peresa drž. poslanca Adolfa Ribnikarja članek, v katerem kritikuje načrt min. podpredsednika dr. Korošca. Mi mislimo, da je vsaka dostojna kritika dovoljena. In če je kritiziral načrt, naj se uvede zopetna revizija, je imel popolnoma prav. Vsem je znano, koliko jeze, škode, žalosti je povzročila revizija, ki jo je vršila staroavstrijska vlada po naših krajih. Lahko bi navedli marsikateri odstavek iz »Slov. Gospodarja«, ki se je bridko pritoževal nad temi revizijami. In če se sklene revizija, bo tega seveda kriva vlada, ki bo morala potem, recimo za časa volitev, nositi vse udarce od strani listov, kakor so »Slov. Gospodar«. Da je to res, se vidi že iz neokusnih stavkov,

ki jih je napisal ta list, ki očita, da je jugoslovanska demokratska stranka pričela braniti »nekrščene in krščene hrvatske in ogrske žide« in da so bili naprednjaki že »od nekdanj zaščitniki raznih oderuhov in ljudskih izkoriščevalcev«. Nočemo še nadalje teh cvetk žurnalistike, ki jih je prinesel zadnji »Slov. Gospodar«.

Žalosten odhod dr. Kamnikerja, Schumyja & Ko. iz Pariza. Pred tedni so Nemci z velikim bobnom poročali v svet, da pojdejo trije nemški renegate: dr. Kamniker, Schumy in Wutte, v Pariz in da bodo že pokazali gospodom pri zeleni mizi, kdo da so. »Schon zeigen!« Dr. Kamniker naj bi dokazal, da je belo črno in da je torej Spodnja Štajerska nemška, Schumy in Wutte naj bi pa dopovedala, da so vsi Slovenci na Koroškem taki neznačajneži, kakor ona dva, da so vsi Slovenci zatajili svoj materinski jezik ter se zapisali v vrste krofastih todelnov. Toda tako razočaranje v Parizu! Komaj so privlekli ti trije odrešeni štajerskih in koroških renegatov kovčge in zaboje, napolnjene z »Grazer Tagblattem«, ranjnim »Štajercem«, ranjko »Deutsche Wacht«, »Freie Stimmen« itd., itd. v pričakovanju, da jih bodo na kolodvoru slavnostno sprejeli ter pričeli takoj študirati kilometre dolge in leta stare laži omenjenih časopisov. Toda živa duša se ni v Parizu zmenila za nje. Čakali in čakali so. Naposled jim je menda zmanjkalo denarja, pa tudi kredita. In poslovili so se. Pri slovesu se ni drugzega zgodilo, nego da jih je državni kancelar dr. Renner pohvalil, da so se pridno obnašali. Nekaj drugzega pa je, da se je odpeljal tudi znani profesor Lammasch, ki bi gotovo odločilno učinkoval na potek konferenc, če bi mogel, toda gospodje okoli zelene mize v Versaillesu so zakrknjeni in delajo popolnoma po lastnem načrtu.

Mistifikacija. Prinesli smo notico, ki se je nanašala na gospoda Pusta. Izjavljamo, da smo bili mistificirani, kar nam je prav neljubo.

Dr. Žerjav v Beogradu. 9. t. m. je prišel v Beograd podpredsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Žerjav, da predloži poročilo glede premirja z Nemško Avstrijo.

Redna seja mestnega sosveta bo 13. junija ob 17. uri. Na dnevnem redu bo obracun za leto 1919.

Pevski zbor ustanovljajoče se »Glasbene matice« priredi v soboto dne 21. t. m. ob 20. uri v srebrni dvorani pivovarne »Götz« svoj prvi koncert. Slavna društva prosimo, da se blagovolijo pri določitvi priredb na ta koncert ozirati. Podrobnosti, kakor tudi program priobčimo v prihodnjih dneh.

Navodilo za uvoz iz Nemške Avstrije. Kdor je prošil za uvozno dovoljenje na podlagi kompenzacijske pogodbe z dne 22. marca, dobi od ljubljanske podružnice Centralne uprave za trg. promet dopis, s katerim se mu sporoča, v kaki vrednosti lahko uvaža na račun kompenzacijske pogodbe navedeno blago. S tem obvestilom se oglasi osebno pri podružnici Centralne uprave ter dobi dopis D. O. Warenverkehrsbeureau in s tem pismom založi fakturno vrednost pri Jadranski banki v Ljubljani. Po založitvi denarja izpolni s potrdilom vplačila pri banki podružnica Centralne uprave zgoraj navedeni dopis in na podlagi tako izpolnjenega dopisa zamore naročnik dobiti s posredovanjem D. O. Warenverkehrsbeureau blago od svojega dobavitelja.

Uvoz iz Čehoslovaške. Centralna uprava za trgovački promet z inostranstvom v Beogradu je sklenila 30. marca t. l. s Čehoslovaško republiko pogodbo, glasom katere nam Čehoslovaška dobavlja nastopne predmete: Sipe, steklenino, porcelan, keramične proizvode, rotacijski papir, trgovski papir, tekstilno blago (sukno), konfekcijo, gonilno jermenje, mineralne barve, lake in kit, kemične proizvode, beli lim, poljedelsko orodje, kuhinjsko posodo, druge proizvode iz jekla, železa in drugih kovin, elektrotehnični material, poljedelske stroje, druge stroje in motorje. Trgovci, ki žele uvažati kateri predmet, morajo prijaviti Centralni upravi za trg. z inozemstvom, podružnica v

Ljubljani, vrsto in množino blaga, približno vrednost, po možnosti natančni naslov dobavitelja in obnem navesti, da bi se naj obratun izvršil v smislu dogovora z dne 30. marca 1919. Te vloge se naj vložijo takoj.

Izvoz. Glasom naredbe št. 3046 ministrstva za trgovino, je izvoz suhih sliv, pekmeza, starega krompirja in suhega sadja prost. Tozadevne kolekovane prošnje naj se vložijo na podružnico Centralne uprave za trgovački promet sa inostranstvom v Ljubljani, ki bo izdajala za to blago potrebne izvoznice. Istotako naj se vse prošnje za prevoz raznega blaga v Cmurek, Radgona, Ljutomer ali tamošnje okoličje, pošiljajo na podpisano podružnico.

Razne novice.

Modri zdravnik. Pred nekaj leti je francoski igralec Baron, ko je stal na višku svoje slave, z grozo opazil, da je hujšal takorekoč do kosti. Šel je torej v toplice zdraviti se. Tu je igralec vprašal zdravnika: Ali morem upati, da se v teh toplicah zredim? Elegantni topliški zdravnik se je slavnemu igralcu prijazno priklonil in mu takole povedal: »Kopljite se vsak dan, pa boste kmalu videli učinek.« Baron se je kopal skozi teden dni, ali ni ga bilo nič kaj več. Šel je k zdravniku in mu je rekel: »Toplice nič ne pomagajo, gospod doktor!« »Le potrpljenje, še dva tedna, vidite tam onega tolstega gospoda na vrtu?« »Da.« »Torej, pred tremi meseci je bil tako medel kakor Vi.« »Pa menda vendar ne? Ali tako debel še ne maram biti.« »Jaz samo tako pravim, da bi spoznali učinek toplic.« Minil je mesec, a Baron je bil tako medel kakor prej. Ko se je nekoč kopal v svoji celici, je čul iz sosednje celice tale pogovor: »Že toliko časa sem tu, pa sem še zmeraj tako debel kakor sem bil, kako je to, gospod doktor?« »Le potrpljenje, boste še shujšali. Povem Vam zgled. Ste videli našega slavnega Barona?« »Seveda sem ga, ali izogibljem se mu, ker bi se moral vsakdo smejati, ko bi naju srečal skupaj.« »Prav pravite. Torej, in ta umetnik je bil prej tako debel kakor Vi, pa ga danes pogledajte.« »Ne, tako suh pa vendar nečem biti, gospod doktor.« »To se tudi ne zgodi. Baron pretirava — čez dva dni mora oditi.« »O, to se motiš, gospod doktor, je krepko v tem trenutku zaklical umetnik, jaz pojdem še danes in sicer precej!« Čez eno uro je bil Baron že na vozu, da se odpelje.

Zgodovina galerije ogledal. Galerija ogledal se nahaja v Versaillesu in spaja dvorano »Mira« z dvorano »Vojne«. V Tempsu je obširen članek o tem. Na tem mestu je bilo proglašeno pred 48 leti nemško cesarstvo. Neka slika v berlinski carski palači prikazuje ta prizor: same postave in šlemi, škornji in sablje, sami brki in od ponosa napihnjeni obrazi, na katerih se bere zadovoljstvo utešene pohote. Glejte, niti pol stoletja ni preteklo, ko so zidovi te dvorane zveneli od burnih vzklikov, ki so naznanjali brezsmrtno cesarstvo, a njih delegati se vračajo, da podpišejo mirovno pogodbo. — Dvorana je okinčana z freskami Karla Lebruna iz leta 1681, ki predstavljajo Francosko ko večno mlado božanstvo, ki jo spremljajo vile, medtem, ko se dviga temen oblak, da pokrije Germanijo in njenega orla. Na spodnjem delu je Pohota, ki v slepem srdu trga z eno roko krono s kraljevske glave, z drugo pa z bakljo pali palače in hiše. S temi freskami se je Lebrun izkazal bolj preroka nego umetnika.

Pijača, ki odpre. Kardinal Belaj je bil bolan. Njegov zdravnik, znameniti Rabelais, je poklical k posvetovanju še druge tovariše, a se ni mogel zediniti z njimi. Drugi so bili mnenja, naj bi se skuhala za eminenco pijača, ki odpre, Rabelais pa ne. Molče je šel iz sobe, si dal napraviti na dvorišču velik ogenj, postavil je nanj trinožnik in na tega kotel poln vode. Vrgel je potem v kotel vse ključce, ki jih je mogel dobiti, oblekel beli jopič kuharja in mešal s palico, ključce, kakor bi jih hotel skuhati. Ko pridejo tovariši na dvorišče in ga vidijo v tej čudni oprepi in pri tem delu mislijo, da se mu je zmešalo. Vprašajo ga:

»Gospoda moja«, reče Rabelais, »izpolnjujem Vaš modri nasvet, kajti ne poznam sredstva, ki bi bolje odprlo kakor ključ. Jaz jih imam pa kar več.« Na srečo je kardinal ozdravel brez te odpiralne pijače.

Nemška sistematičnost v trgovini. Preciznost taktike, s katero so Nemci osvojili tržišča, se jasno razvidi iz neke priročne knjige za trgovske potnike. V Švici so našli en iztis te knjige, ki jo je bilo izdalo trgovsko ministrstvo. Knjiga je razdeljena v več delov, in uči trgovskega potnika, kako naj se oblači, obnaša, govori itd. Drugi del je bil posebno zanimiv. V njem se je nahajal natančen popis švicarskih veletrgovcev. Označena je ura, kdaj sprejemajo obiske, njihove pogreške, politično in versko mišljenje, njih muzikalna in športna nagnjenja. Na primer: Trgovec N. v Bernu je trdega značaja, nekoristno je, obrniti se do njegove žene, ker z njo ne ravna dobro. Ljubi lov in konje. Treba ga je spomniti na njegovo zbirko lovske trofeje in ga naprositi, da jih pokaže. — Z. je dobričina, ljubi jedi, sprejema pozno zvečer. Treba ga je povabiti k večerji. Sprejel bo vabilo. Rad je svinjetino; o kupčiji se je treba razgovarjati po večerji. — Y. je rimokatolik, strog v verskih stvareh, treba mu je opomniti, da stoji trdka v trgovski zvezi z visokimi cerkvenimi osebnostmi.

Šale. Gospodična Zora: Čestitaj mi, prijateljica, dr. Sodar me je včeraj zasnubil in jaz sem ga uslišala. Gospodična Vida: Ah, ti mi lahko tudi čestitaš; dr. Sodar je namreč včeraj tudi mene zasnubil, a jaz sem mu dala košarico. — Šolski sluga je v pijanosti dal med poukom znamenje, da šola gori. Učitelji in učenci so bežali iz šolskih sob, a čim se je izkazalo, da se je sluga »zmotil«, so se vrnili. V nekem razredu je učitelj opazil, da je en učenec ušel od pouka. Z resnim obrazom je vprašal: »Kje je pa Maček?« »Ta je pa zgorel!« se je oglasil frkolin iz zadnje klopi. — Od dolge in hitre vožnje upehan fijkerski konj je, prišedši na stojišče, nagnil glavo in pustil jezik viseči iz gobca. Mimoidoči stražnik zapazi to in, sluteč, da je izvošček konja močno podil, se ustavi. »Slišite, izvošček, kaj pa to pomeni?« »Ne vem zanesljivo; zdi se mi, da mrha policajev ne more videti!«

Raztrgana koprena. Raztrgana koprena se da kaj rada zašiti z ženskimi lasmi. Najtanjša svila se opazi na kopreni, medtem ko se ženski lasje ne opazijo. Seveda je treba gledati na barvo las in koprene, ker črna koprena se nikakor ne sme popravljati z modrimi lasmi. Najprej se mora kopreno raztegniti kakor mrežo, nato pa se oplete posamezne niti, zavisne od tega, kako je napravljena koprena, kake vrste je.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskemu delavcu«).

Nemška Avstrija mobilizira?

Dunaj, 13. junija 1919. (DunKU). Nemškoavstrijska vlada je v posebni notitukajšnji italijanski komisiji za vzdrževanje premirja izjavila, da z ozirom na to, ker je ogrožena varnost nemškoavstrijske republike vsled češko-madžarskih operacij in ker je nevarnost, da izsillijo prehod sovražne čete, in ker mora vzdrževati Nemška Avstrija najstrožjo nevtalitet, ne more še nadalje razoroževati narodne obrane, kar bi moralo 15. t. m. biti končano. Nemškoavstrijska vlada prosi komisijo, naj vzame to na znanje ter sporoči italijanskemu najvišjemu poveljstvu. Z razorožitvijo narodne obrane bo Nemška Avstrija zopet pričela, ko bodo to pripuščale razmere.

Nemško-avstrijska delegacija žalostna zaradi Celovca.

LDU. Dunaj, 12. junija 1919. (ČTU). »Deutsches Volksblatt« poroča iz St. Germain-a; da so poročila iz Celovca napravila na nemškoavstrijsko delegacijo zelo mučen vtis.

Odgovor na nemške protipredloge končan.

LDU. Haag, 10. junija 1919. (ČTU). Iz Pariza poročajo: Sestorica, ki se peča z odgovorom na nemške protipredloge, je svoje delo dokončala. Druge komisije bodo izgotovile svoje delo danes.

Izgon ogrskih protirevolucionarnih voditeljev.

LDU. Dunaj, 11. junija 1919. (ČTU). »Ungarische Post« javlja s pristojne strani, da je nemško-avstrijska vlada zabranila bivanje na Dunaju vodjam protirevolucionarne agitacije na Ogrskem.

Velik požar.

LDU. Berlin, 11. junija 1919. (ČTU). Danes je izbruhnil v tovarni Daimlerwerke v Marienfelde velik požar, ki je napravil škode za 4 milijone mark.

Profesor Halstead na Dunaju.

LDU. Dunaj, 11. junija 1919. (ČTU). Semkaj jo dospel Alfred Halstead, naslednik profesorja Coolidgea ki je odpoklican v Paris.

Komite za Orijent.

LDU. Lyon, 11. junija 1919. (Brezlično). Komite za Orijent, ki je pred kratkim zboroval v Parizu, je sprejel soglasno nastopni dnevni red. Komite za Orijent opozarja francosko vlado na veliko važnost, ki jo ima za francosko ohranitev neodvisnosti in neokrnjenosti turških pokrajin, ki se razprostirajo tostran Taura. Izraža tudi željo, naj si vlada prizadeva, zagotoviti neokrnjenost in neodvisnost teh pokrajin. Samo, ako bi bilo nemogoče, ohraniti to kakor ono, bi smela francoska politika pristati na sistem anatolskih sektorjev.

Mirovna konferenca.

LDU. Lyon, 11. junija 1919. (Brezlično). Pri obravnavi nemških protipredlogov v ponedeljek jutraj in popoldne so se pečali načelniki zavezniških vlad zlasti z vprašanjem obnove in odškodnine. Posebne strokovne komisije so že vposlale svetu četvorice svoja poročila o problemih saarske kotline, Alzacije Lorene, nemških kolonij ter vojaških in pomorskih določb. Izdelati se morajo poročila o obnovi in odškodnini, o vshodnih mejah Nemčije, o finančnih vprašanjih ter o ureditvi plovbe po rekah. Razprava o vprašanju, ali se ima Nemčija pripustiti k zvezi narodov, še ni končana. V ponedeljek jutraj je imela sejo teritorialna komisija, ki ima nalogo, določiti vzhodno mejo Nemčije. Popoldne se je sestala k seji komisija za baltičke pokrajine. Ob enem se je sešla v ministrstvu za zunanje posebna komisija, ki bo proučevala politične klavzule, pridržane v mirovni pogodbi z Nemško-Avstrijo in nanašajoče se na Italijo. Člani te komisije so: Pichon (Francija), Sonnino (Italija), Eyre Crewe (Anglija) in Nelson (Amerika). Podrejen je tudi poseben redakcijski odsek, kjer ima vsaka velesila po enega zastopnika.

Konec stavke v Italiji.

Neapolj, 13. junija 1919. Na zborovanju delavske zveze so sklenili, prenehati z generalno stavko.

Angleški in nemški delavci.

Berolin, 12. junija 1919. Na konferenci angleških delavcev je bil predlog Havelocka Wilsona, naj se nemški delavci bojkotirajo, odklonjen.

Kriza v svetu četvorice.

Haag, 12. junija 1919. Po poročilu »Daily Herald« je v svetu četvorice izbruhnila zopet nova težka kriza vsled nastopanja Clemenceaua.

Za naše ranjence. Mariborsko splošno slovensko žensko društvo je nabralo in darovalo za naše ranjence: hotel »Union« 20 K, hotel »pri Zamorcu« 10 K, Humar Elisa 2 K, Kump 2 K, Rodbina Rebolj 5 K in pecivo, Skvarča 2 K, Vid. Murko 10 K, Pristovec 2 K, Kremlj Jos. 10 K, Zokalj Franc 10 K, trgovec Lajošič 10 K, Müller L. 10 K, Ertl Anton 10 K, Mikačević trgovec 5 K, urar Bureš 20 K, M. Černovšek, gostilna 3 litrov vina, Mici Hofer 20 K, Franc Štekler kol. restv. 20 K in 1 1/2 litrov vina, Rudolf Pust 10 K, Krošelj sprevednik 10 K, Ana Ravter 10 K, Zofija Černigoj 10 K, A. Sapehov 10 K, M. Kraner 2 kg moke, neimenovana 1 kg moke, g. Pust nabral v gostilni Wilson 21 K, Marjeta Šuster 2 K, Jožefa Kavčič 1 K, Hejlena Pavič 4 K, Greisdorfer 1 liter vina, M. Osimič 4 K, M. Ornik 10 K, Neža Griesbacher 2 K, Anton Slanič 4 K, Al. Arnešek 5 K, neimenovana 2 K, Fric Perne 5 K, Majcen 10 K, M. Sajovinc 10 K, Maks Križanič 2 K, Ivan Roglič 20 K, Ludv. Steinecker 2 K, Volavšek 2 K, Milko Goljat 2 K, Vaupotič pek., 2 štruci kruha, Leskovar Jakob 1 K, Drožg Julij 2 K, Ferk Ana 2 K, Pijih Jos. 1 K, Uranker Franc 4 K, Geržina Kristina 4 K, Schwarz Franc 4 K, Kaiser Anton 2 K, Godec Š. 6 K, Puh Antonija 10 K, V. in D. Verli 10 K in 1 paket vžgalic, G. Pisko 4 K, Olivčič Alojz 4 K, Šturm Alojz 4 K, Dolinšek 6 K, Angelij Cinotti 6 K, Mar. Topolnik 3 K, Sech Just 2 K, Rayer 3 K, Jož. Kottmign 4 štruce kruha, Babič okr. tajnik 20 litrov vina, Rudolf Kiffmann mestni stavbenik 60 K, Švajger Vali 50 K, Premelč ndp. 10 K, Drago Kobi 20 K, dr. Toplak 20 K, Valjak 20 K.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Maribor in okolico. V preteklem tednu (od 2. junija do 7. junija) je iskalo delo 99 moških in 62 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 64 moških in 26 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 37. Od 22. februarja 1919 do 7. junija 1919 je iskalo delo 1811 delavskih moči, delodajalci so pa iskali 1769 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 268. Delo iščejo pisarn. moči (85), trgov. sodelavci in prodajalke (93), ekonomski (42), železn. strugarji (43), ključavničarji in mehaniki (41), strojniki in kurjači (38), natakarji in natakarice (28), poljski in tovarn. delavci (59), služkinje, kuharice, sobarice (78) itd. V delo pa sprejme posredovalnica slikarje in pleskarje, mizarje, zidarje, tesarje, strežarje pri zidarjih, čevlj. pomočnike, hlapce vseh vrst, kosce, delavce v opekarno, šivilje, kuharice, služkinje, poljske delavke itd.

Zdravnik

dr. Vilko Marin

ordinira od 19. majnika 1919 naprej vsak dan od 11.—12. dopoldne in od 14.—16. ure popoldne v

Mariboru, Elizabetna cesta št. 15

Telefon št. 205.

MALA OZNANILA.

Prodaja različnih desk in stavbnega lesa, posebno za mizarje sposobno, se vrši po ceni v nedeljo, dne 15. junija 1919 od 9.—17. ure na Pobrežju, Šolska ulica št. 1. Tam se prodaja tudi šest voznih konjev zelo po ceni. 2—2

Nišno administracijo prevzame Ivan Rojko, Cesarjeva cesta št. 11. 3—2

Kovačnica v velikem trgu na Koroškem, izbor na obrt, stavbišče, lep gozd, električna razsvetljava, 4 sobe, 2 kuhinje, klet, velika veža, je na prodaj. Ponudbe pod »B. T.« na upravnishvo »Marib. delavca«. 2—2

Svarilo!

Ker veliko zidarjev pod mojim imenom opravlja dela brez mojega vedenja, naznanjam, da jaz ne prevzamem nobene odgovornosti za taka dela in se bodo dotičniki kaznovali. Moji zidarji, za katerih delo prevzamem jaz odgovornost, imajo od mene izkaznico, da so moji zidarji.

Janez Ledinek

zidarski mojster na Tezni.

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Največje in najimnitnejše kino-podjetje v Jugoslaviji.

Od sobote 14. do 17. junija 1919:

CARMEN

Drama v 6 dejanjih po operi. V glavni ulogi

Pola Negri in Harry Liedtke.

Saschajournal

Aktualiteta

Predstave se vrše vsaki dan ob 18 1/2. in 20 1/2. uri, v nedeljah in praznikih ob 1 1/2, 15., 16., 18. in 20. uri zvečer.

3 plahte za vozove

nepremočljive, impregnirane, 3'9 m široke, 4'5 m dolge, prodaja Alojziji Gnušek, Maribor, Glavni trg 6.

Svarilo

delavcem vseh kategorij!

Vsled neurejenih gospodarskih in prometnih prilik vlada v Beogradu in na ozemlju Kraljevine Srbije veliko pomanjkanje dela in nezaposlenost delavskih sil. Delavci vseh kategorij, ki hodijo brez izrecnega poziva v Beograd za delom, potrošijo vsled velike draginje v kratkem vse svoje prihranke in se izpostavljajo največji bedi.

Svarimo delavstvo vseh kategorij pred odhajanjem v Beograd ali v Srbijo, če nimajo delo nakazano od podružnice državne posredovalnice v Ljubljani, Mariboru in Strnišču pri Ptuj.

Kdor se samolastno poda v Beograd ali v Srbijo ima nositi sam vse posledice.

Ljubljana, dne 7. junija 1919.

Deželna vlada v Ljubljani.

Hotel in restavracija

M. Fuchs

Edm. Schmidova ul. 7

Sobe za tujce.

Dobra vina! Solidne cene!

Izborna kuhinja! 3—2

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglašaj se v upravnishvo »Mariborskega delavca«.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J., „
Czadnik L., Stolna ulica
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., „
Schifko Terezija „
Schön, Tegetthoffova cesta
Schifko Marija, Melje
Pichler Ana, „
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, „
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog K 80,000.000
in rezervnega zaklada 2,500.000

 Sprejema vloge vsak delavnik. 

Za varčevanje ima veljavne lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.